

TAMPEREEN YLIOPISTO
TAMPEREEN ALUEEN IHMISTIETEIDEN
EETTINEN TOIMIKUNTA

Kokouspöytäkirja

Kokousaika ma 20.2.2017 klo 10.00–12.06

Kokouspaikka: Kahveri, Pääatalo

Läsnä: Uusi-Rasi (pj.), Haaparanta, Toiviainen, Huttunen, Nikunen, Lilja, Kylliäinen, Eilo (siht.)

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen: todettiin ja tarkastettiin.

2. Ilmoitusasiat: etiikan päivä 15.3.2017/Tieteiden talo, Helsinki; ks. linkki: <http://www.tenk.fi/fi/arkisto/etiikan-p%C3%A4iv%C3%A4-2017-tutkimus-ja-yritysyhteisty%C3%B6>

Todettiin edellä mainittu ja sovittiin, että Etiikan päivään osallistuvat toimikunnan puheenjohtaja ja sihteeri informoivat päivän keskusteluista toimikuntaa.

3. Lausuntopyyntö 5/2017: ”Traumatisoituneet, ilman huoltajia tulleet nuoret turvapaikanhakijoina – Tehokkaan auttamisen malli” (tutkijatohtori, PsT Kirsi Peltonen, yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

Toimikunnan lausunto: ”Toimikunta on käsitellyt lausuntopyynnön kokouksessaan 20.2.2017. Toimikunta pyytää selvityksen seuraavista asioista:

- Tutkimussuunnitelman mukaan tutkimukseen osallistuvilta tiedustellaan ikää ja sukupuolta ja todetaan, ettei henkilötietoja kerätä. Tässä on ristiriita, sillä kyseessä on henkilötietojen kerääminen.
- Koska henkilötietoja kerätään, tulisi täyttää tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste.

- Tiedotteen kieliasuun tulisi kiinnittää huomiota. Tiedotteessa tulisi todeta ensin, että pyydämme sinua osallistumaan tutkimuksen ja pois edellä mainittu hieman toisin ilmaistu toteama pois. Tiedotetta tulisi selkeyden vuoksi muutenkin hieman tiivistää.
- Nuorille kohdistettua tiedotetta tulee tarkentaa siten, että kieli on ymmärrettävää ja selkeä. Esim. mikä on kortisolinäyte ja mikä merkitys sillä tässä tutkimuksessa on. Lisäksi tulisi selventää, miksi ja minkäkokoinen hiusnäyte (kortisolinäyte) otetaan ja kuinka kauan näytteenotto kestää.
- Lausuntopyynnössä todetaan, että tutkimukseen osallistuva saa tarvittaessa tulkkausapua. Minkälaista tulkkausapua annetaan ja millaisissa tilanteissa?

Pyydetyt selvitykset (ml. täytetty tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste) pyydetään lähettämään toimikunnan sihteerille sähköpostin liitetiedostona (heikki.eilo@uta.fi) toimikunnan puheenjohtajan, esittelijän ja sihteerin tarkistusta varten.

4. Lausuntopyyntö 6/2017: ”Opiskelijavalintakriteerien määrittämä opettajuus luokanopettajakoulutuksessa” (väitöskirjatutkija Ville Mankki, kasvatustiede, kasvatustieteiden tiedekunta)

Toimikunnan lausunto: ”Toimikunta on käsitellyt lausuntopyynnön kokouksessaan 20.2.2017. Toimikunta pyytää selvityksen seuraavista asioista:

- Miltä taholta opettajankoulutusyksiköissä tutkittavien henkilöys ja sähköpostiosoitteet konkreettisesti tiedustellaan?
- Missä vaiheessa kysely tutkimukseen osallistuville lähtee: valintakokeiden aikana vai valintakokeiden jälkeen?
- Tullaanko aineistoa analysoimaan opettajankoulutusyksiköittäin ja miten tunnistettavuus otetaan huomioon?
- Sähköpostiosoitteet (jotka ovat suoria tunnistetietoja) tulisi analysointivaiheessa poistaa.
- Tiedotteessa olisi hyvä mainita se, kuuluuko henkilö johonkin tutkimusryhmään tai se, kuka on tutkimuksen ohjaaja.
 - mainita, että kyselyyn vastaaminen merkitsee luvan antamista aineiston tutkimuskäyttöön ja aineiston arkistointiin
 - ilmaista aineiston arkistointi mahdollista jatkokäyttöä varten

- mainita tutkijan tutkimusryhmä ja tutkimuksen ohjaajan nimi
- Lisäksi sähköpostissa tulisi todeta, että aineisto talletetaan tunnistetiedoin, koska epäsuoria tietoja käytetään taustamuuttujina. Aineiston tallettaminen tunnistetiedoin edellyttää tutkimukseen osallistuvan suostumusta. Aineiston tallettaminen tunnistetiedoin tulee mainita sähköpostissa. Mikäli henkilö ei suostu tähän, hän ei osallistu tutkimukseen.
- Sähköpostiosoitteet (jotka ovat suoria tunnistetietoja) tulisi analysointivaiheessa poistaa.
- Rekisteriselosteessa tulee
 - lisätä osoitetietoihin kaupungin nimi (rekisteriselosteen kohta 1a)
 - täsmentää kohtaan 9 suorien tunnistetietojen (sähköpostiosoitteet) ja epäsuorien tunnistetietojen (taustamuuttujat) a) käyttö analyysissa ja b) poistaminen arkistoidussa aineistossa.

Pyydetty selvitykset (ml. täytetty tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste pyydetään lähettämään toimikunnan sihteerille sähköpostin liitetiedostona (heikki.eilo@uta.fi) toimikunnan puheenjohtajan, esittelijän ja sihteerin tarkistusta varten.

5. Lausuntopyyntö 7/2017: ”Vaikeat tilanteet huumeidenkäyttäjien ja palvelujärjestelmän kohtaamisissa” (tohtoriopiskelija Johanna Ranta, sosiaalityö, yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

SALASSAPITO

6. Lausuntopyyntö 8/2017: ”Comparing the effects of Narrative and Non-violent Communication Interventions and their combination on Emotional awareness, creativity and psychological wellbeing of sixth-grade students of Tampere City” (väitöskirjatutkija Yasaman Ghafaryanshirazi, psykologia)

Toimikunnan lausunto: ”Toimikunta on käsitellyt lausuntopyynnön kokouksessaan 20.2.2017. Toimikunta pyytää selvityksen seuraavista asioista:

- Tiedotetta tulee selkiyttää ja kohdistaa se keskeisiin tutkimuksen asioihin tutkimukseen osallistujan kannalta.

- Aineistonhallintasuunnitelma on puutteellinen, sillä siinä ei mainita aineiston tallentamisesta eikä analysoinnista, kuten ei myöskään aineiston säilyttämisestä ja hävittämisestä. Edellä mainitut tulee kuvata aineistonhallintasuunnitelmassa.
- Mitä kieltäytyminen tutkimuksesta tai sen keskeyttäminen merkitsee lapsen kannalta hänen siirtyessään toiseen ryhmään?
- Lausuntopyynnöstä puuttuu tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste. Tämä pyydetään täyttämään ja lähettämään tarkistusta varten.
- Lausuntopyynnössä todetaan, että vanhemmilta pyydetään tieto (lomakkeella) ainoastaan siinä tapauksessa, että he kieltävät lapsen osallistumisen. Selvitystä pyydetään siitä, miten ja millaisilla järjestelyillä varmistetaan se, etteivät lapset osallistu tutkimukseen tässä tapauksessa.

Pyydetty selvitykset (ml. täytetty tieteellisen tutkimuksen rekisteriseloste) pyydetään lähettämään toimikunnan sihteerille sähköpostin liitetiedostona (heikki.eilo@uta.fi) toimikunnan puheenjohtajan, esittelijän ja sihteerin tarkistusta varten.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Puheenjohtaja

Kirsti Uusi-Rasi

Sihteeri

Heikki Eilo